

Ügyszám: NAIH/2019/2067/2.

dr. Nagy István
agrárminiszter részére

Agrárminisztérium

Budapest
Kossuth Lajos tér 11.
1055

Tisztelt Miniszter Úr!

Megkeresés érkezett a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), amelyben a bejelentő a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.), valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 2019. január 11-én hatályba lépett, személyes adatok kezelését érintő módosítását kifogásolta.

1. A termőföld tulajdonjogának átruházására irányuló adásvételi szerződés hatósági jóváhagyására irányuló eljárás során végzett adatkezelésekre a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) rendelkezései alkalmazandók.

Az adatkezelés jogszerűségének feltétele, hogy annak végzésére az adatkezelő rendelkezzen az általános adatvédelmi rendelet szerinti megfelelő joggalappal, továbbá az adatkezelés feleljen meg az adatvédelem alapelveinek.

A Földforgalmi tv. 23/A. § (1) bekezdése szerint az adásvételi szerződés jóváhagyására irányuló eljárásban az agrárgazdasági tevékenységet folytatók kötelező tagságán, és a tagok egyenlő szavazati jogán alapuló, köztestületként működő Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamarának a szerződéssel érintett föld fekvése szerinti területi szerve állásfoglalást készít arról, hogy az adásvételi szerződés megfelel-e az agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekeknek, továbbá az adás-vételi szerződést és a jegyzékben szereplő valamennyi elővásárlásra jogosult elfogadó jognyilatkozatát a köztudomású tények és legjobb ismeretei, valamint a Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdésben foglaltak szerint beszerzett információk együttes mérlegelése alapján értékeli és támogatja vagy nem támogatja.

Ennek keretében a helyi földbizottság a Fétv. 29/A. § (1) bekezdése szerint jogosult kezelni az ügyfél nevét, lakcímére, állampolgárságára, kamarai tagságára vonatkozó személyes adatait, a Fétv. 29. (1) bekezdés a)-f) és i)-j) pontjai szerinti, közhiteles hatósági nyilvántartásokban szereplő adatokat, valamint a Földforgalmi tv. 24. § (4) bekezdése alapján tudomására jutott azon adatokat, amelyeket az eljárás során az ügyfél a részére a felhívás alapján, tájékoztatásként adott.

A Fétv. 29/A. § (1) bekezdése a Földforgalmi tv. olyan törvényhelyére – 24. § (4) bekezdés – utalva határozza meg a kezelhető adatok körét, amelyet a hatályos szabályozás nem tartalmaz. A személyes adatok védelme és a jogbiztonság szempontjából egyaránt elengedhetetlen a kötelezően kezelendő adatok körének egyértelmű és az adatvédelem elveivel összhangban történő szabályozása, ezért a Hatóság javasolja a kifogásolt rész korrekcióját.

2. A Fétv. 29/A. (1) bekezdése a „jogosult kezelni” fordulattal vezeti fel az adatkör meghatározását. Kodifikációs szempontból az általános adatvédelmi rendelet által az adatkezelés jogalapjai tekintetében hozott változások következménye, hogy a kötelező adatkezelési jogviszonyok vonatkozásában a „jogosult kezelni”, a „kezelhet” és más, hasonló normatív tartalmat kifejező feltételes módok használata kerülendő, hiszen az adatkezelés vagy valamely jogi kötelezettségen [6. cikk (1) bekezdés c) pont], vagy valamely közfeladat végrehajtásán alapul [6. cikk (1) bekezdés e) pont], következésképp az tipikusan nem az adatkezelő döntésének, mérlegelésének a függvénye, e mérlegelést maga a jogalkotó végezte el, illetve kell, hogy elvégezze [ezt fejezi ki az Infotv. 5. § (3) bekezdésének „a kezelendő adatok” fogalomhasználata is]. Ezen megfogalmazás tehát a Hatóság álláspontja szerint felülvizsgálandó, és helyette a kötelezettséget és a kezelendő adatfajták zárt taxációját kifejező nyelvi forma alkalmazása javasolt (tipikusan: „kezeli”).

3. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdése szerint a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történhet, ezen célokkal összeegyeztethető módon, továbbá a személyes adatok az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk. A Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése csak homályosan határozza meg az ott felsorolt személyes adatok kezelésének a célját, inkább csak utal valamilyen adatkezelési célra, amikor ezen adatok figyelembevételét írja elő az adásvételi szerződéseknek a Földforgalmi tv. 23/A. § (1) bekezdésében meghatározott szempontoknak való megfelelése értékeléséhez. A pontos adatkezelési cél meghatározásának hiányában nem állapítható meg, hogy a Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése szerinti személyes adatok alkalmasak és szükségesek-e az agrár- és földbirtokpolitikai érdekek érvényre juttatásához, illetve, hogy melyik személyes adat melyik érdek érvényesülését szolgálja, melyik érdek érvényesüléséhez szükséges.

Ebből kifolyólag a személyes adatok Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése szerinti kezelése az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti célhoz kötöttség, illetve c) pontja szerinti adattakarékosság elvébe ütközhet.

4. A Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése szerint a helyi földbizottság nem kizárólag a vevő vagy a jegyzékben szereplő elővásárlásra jogosult személyes adatait, hanem közeli hozzátartozóik személyes adatait, ideértve többek között a termőföld tulajdonra, használatra, termelőszervezetbeli tulajdoni részesedésre vonatkozó adatokat is jogosult kezelni. A Fétv. 101. § (1) bekezdése alapján a helyi földbizottság felhívására a vevő és az elővásárlásra jogosultak ezen adatokról 15 napos határidőn belül írásban kötelesek adatot szolgáltatni. Arról azonban sem a Földforgalmi Tv., sem a Fétv. nem rendelkezik, hogy milyen következményekkel jár az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása.

Az információs önrendelkezési jog lényege, hogy minden érintett maga rendelkezhet a személyes adatai fölött és maga döntheti el, hogy azokat kinek, milyen feltételek mellett hozza a tudomására. A Földforgalmi tv. azon rendelkezése, miszerint a vevőnek vagy elővásárlásra jogosultnak nem kizárólag a saját, hanem a közeli hozzátartozó adatait is meg kell adnia a helyi földbizottságnak, sértheti a közeli hozzátartozók információs önrendelkezési jogát.

Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés d) pontja rendelkezik a pontosság elvéről, miszerint a személyes adatoknak pontosnak, és szükség esetén naprakésznek kell lenniük. Nem várható el a vevőtől, illetve az elővásárlásra jogosultaktól, hogy pontosan tisztában legyenek a közeli hozzátartozóik tulajdonában, illetve használatában lévő termőföldek területével, művelési ágával, aranykorona értékével, termelőszervezetbeli tulajdoni részesedésével. Ebből kifolyólag előfordulhat, hogy a vevők vagy az elővásárlásra jogosultak pontatlan adatokat adnának meg, akár

akaraton kívül is, amely adatokat a helyi földbizottság helyrajzi szám szerint nyilvántarthatja a Fétv. 29/A. § (3) bekezdése szerint és feladatkörében eljárva állásfoglalásával érintett más ügyben is felhasználhatja a Fétv. 29/A. § (4) bekezdés b) pontja alapján.

Mivel a Fétv. 29/A. (1) bekezdés b) pontja alapján a helyi földbizottság hozzáférhet többek között az ingatlan-nyilvántartás, a földhasználati nyilvántartás, az Országos Erdőállomány Adattár, az erdőgazdálkodói nyilvántartás, a földművesekről, a mezőgazdasági termelőszervezetekről, valamint a mezőgazdasági üzemközpontokról vezetett nyilvántartás adataihoz, ráadásul részére ezen adatokat a Fétv. 29/A. § (2) bekezdése szerint térítésmentesen kell szolgáltatni, ezért az adatpontosság elvének érvényesülése érdekében – mivel a fenti nyilvántartások közhiteles nyilvántartások – elegendő, ha a vevő vagy az elővásárlásra jogosult csak azon közeli hozzátartozói nevét, valamint természetes személyazonosító adatait közli, akik tudomása szerint rendelkeznek termőföld tulajdonnal, vagy akiknek a használatában található termőföld.

5. A Fétv. 29/A. § (3) bekezdése szerint a helyi földbizottság helyrajzi szám szerint nyilvántarthatja és feladatkörében eljárva állásfoglalásával érintett más ügyben is felhasználhatja a Fétv. 29/A. § (1)-(2) bekezdése szerinti adatokat a Fétv. 29/A. § (4) bekezdés b) pontja alapján. A Fétv. azonban nem határozza meg, hogy ezen adatokat – amelyek közül számos személyes adatnak minősül – a helyi földbizottság mennyi ideig tarthatja nyilván, azokat a megszerzésüktől számított mennyi ideig és pontosan milyen célból használhatja fel más eljárásban. Az adatkezelés pontos céljának és időtartamának meghatározása hiányában sérülhet az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti célhoz kötöttség és e) pontja szerinti korlátozott tárolhatóság elve.

6. A Hatóság megítélése szerint szükség van a Földforgalmi tv. és a Fétv. az egyes törvényeknek a mező- és erdőgazdasági földek forgalmával összefüggő módosításáról szóló 2018. évi CXXXVI. törvény által bevezetett módosításainak adatvédelmi szempontú felülvizsgálatára a személyes adatok védelme és az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelés érdekében. Erre tekintettel a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 38. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján arra kéri a Miniszter Urat, hogy fontolja meg a fenti jogszabályok módosításának kezdeményezését, valamint döntéséről és a megtett intézkedésekről tájékoztassa a Hatóságot. A Hatóság egyeztetés érdekében kész együttműködni a Minisztériummal.

Budapest, 2019. március 26.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár